

UOT 314

KAZIM NAĞIYEV

NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASINDA ŞƏHƏR VƏ KƏND ƏHALİSİNİN SAYININ DƏYİŞİLMƏSİ MEYLLƏRİ

Məqalədə 1924-2020-ci illəri əhatə edən dövr ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası əhalisinin, o cümlədən şəhər və kənd əhalisinin sayında baş verən dəyişikliklərə dair göstəricilər öz əksini tapmışdır. Həmçinin məqalədə muxtar respublikada və onun ayrı-ayrı şəhər və inzibati rayonlarında əhaliyə və o cümlədən şəhər və kənd əhalisinə dair statistik məlumatlar təhlil edilərək bir sıra sosial-iqtisadi, milli-mədəni və digər amillərin təsiri nəticəsində əhalinin sayında müsbət dəyişikliklərin və meyllərin olması qeyd olunur.

Açar sözlər: *demoqrafik inkişaf, şəhər əhalisi, kənd əhalisi, məskunlaşma.*

Naxçıvan Muxtar Respublikası Kiçik Qafqazın cənub-qərb qurşağında [2, s. 17] Zaqafqaziya yaylasının cənub-şərqində yerləşir [3, s. 8]. O, şimaldan və şimali-şərqdən Ermənistan Respublikası ilə (246 km.), cənubdan və cənubi-qərbdən İran İslam Respublikası ilə (204 km.) və Türkiyə Respublikası ilə (15 km.) həmsərhəddir. Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisi 5,5 min kvadrat kilometr, əhalisi 459,6 min nəfərdir (1 yanvar 2020). Əhalinin 135,6 min nəfəri və ya 29,5%-i şəhər yerlərində, 324,0 min nəfəri və ya 70,5%-i isə kənd yerlərində yaşayır və onların 229,6 min nəfəri və ya 50,0%-i kişilərdən, 230,0 min nəfəri və ya 50,0%-i isə qadınlardan ibarətdir. Əhalinin sıxlığı isə 1 kvadrat kilometrə 84 nəfər düşür. 2009-cu il əhalinin siyahıyaalınmasına əsasən muxtar respublika əhalisinin 99,6%-ni azərbaycanlılar, qalan hissəsini isə ruslar, kürdlər və digər xalqların nümayəndələri təşkil etmişdir. 2019-cu ildə muxtar respublikada əhalinin orta ömür müddəti kişilər üzrə 76,6 yaş, qadınlar üzrə isə 80,7 yaş olmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikasına iri sənaye, elm və mədəniyyət mərkəzi olan paytaxt Naxçıvan şəhəri və 7 inzibati rayon – Şərur, Babək, Ordubad, Culfa, Kəngərli, Şahbuz və Sədərək daxildir. Bu rayonlar 6 şəhəri (Naxçıvan, Şərur, Babək, Ordubad, Culfa və Şahbuz), 9 qəsəbə və 203 kənd yaşayış məntəqələrini əhatə edir.

Naxçıvan MR-də əhalinin sayının dəyişilməsi (min nəfər)

| İllər | Cəmi əhali, min nəfər | O cümlədən | | Yekuna nisbətən %-lə | |
|-------|-----------------------|------------|-------|----------------------|------|
| | | şəhər | kənd | Şəhər | kənd |
| 1924 | 90,0 | 11,0 | 79,0 | 12,2 | 87,8 |
| 1926 | 104,9 | 14,7 | 90,2 | 14,0 | 86,0 |
| 1939 | 126,7 | 22,5 | 104,2 | 17,8 | 82,2 |
| 1959 | 141,4 | 38,3 | 103,1 | 27,1 | 72,9 |
| 1970 | 202,2 | 49,5 | 152,7 | 24,5 | 75,5 |
| 1975 | 222,9 | 55,7 | 167,2 | 25,0 | 75,0 |
| 1980 | 243,6 | 63,9 | 179,7 | 26,2 | 73,8 |
| 1985 | 269,8 | 75,1 | 194,7 | 27,8 | 72,2 |
| 1990 | 300,5 | 88,9 | 211,6 | 29,6 | 70,4 |
| 1991 | 307,2 | 89,9 | 217,3 | 29,3 | 70,7 |
| 1992 | 315,1 | 91,5 | 223,6 | 29,0 | 71,0 |
| 1993 | 320,8 | 91,8 | 229,0 | 28,6 | 71,4 |
| 1994 | 326,1 | 92,5 | 233,6 | 28,4 | 71,6 |
| 1995 | 331,9 | 93,3 | 238,6 | 28,1 | 71,9 |
| 1996 | 337,8 | 94,2 | 243,6 | 27,9 | 72,1 |

| | | | | | |
|------|-------|-------|-------|------|------|
| 1997 | 343,0 | 94,5 | 248,5 | 27,6 | 72,4 |
| 1998 | 348,0 | 94,3 | 253,7 | 27,1 | 72,9 |
| 1999 | 354,1 | 95,1 | 259,0 | 26,9 | 73,1 |
| 2000 | 358,8 | 96,2 | 262,6 | 26,8 | 73,2 |
| 2001 | 363,1 | 97,1 | 266,0 | 26,7 | 73,3 |
| 2002 | 366,9 | 97,8 | 269,1 | 26,7 | 73,3 |
| 2003 | 370,4 | 98,9 | 271,5 | 26,7 | 73,3 |
| 2004 | 373,9 | 110,1 | 263,8 | 29,4 | 70,6 |
| 2005 | 377,8 | 110,9 | 266,9 | 29,4 | 70,6 |
| 2006 | 382,1 | 111,6 | 270,5 | 29,2 | 70,8 |
| 2007 | 386,0 | 112,3 | 273,7 | 29,1 | 70,9 |
| 2008 | 391,8 | 114,2 | 277,6 | 29,1 | 70,9 |
| 2009 | 397,3 | 115,4 | 281,9 | 29,0 | 71,0 |
| 2010 | 402,4 | 116,7 | 285,7 | 29,0 | 71,0 |
| 2011 | 410,1 | 119,5 | 290,6 | 29,1 | 70,9 |
| 2012 | 418,5 | 121,7 | 296,8 | 29,1 | 70,9 |
| 2013 | 427,2 | 123,9 | 303,3 | 29,0 | 71,0 |
| 2014 | 435,3 | 127,2 | 308,1 | 29,2 | 70,8 |
| 2015 | 439,8 | 128,2 | 311,6 | 29,1 | 70,9 |
| 2016 | 444,4 | 131,0 | 313,4 | 29,5 | 70,5 |
| 2017 | 449,1 | 132,4 | 316,7 | 29,5 | 70,5 |
| 2018 | 452,8 | 133,6 | 319,2 | 29,5 | 70,5 |
| 2019 | 456,1 | 134,5 | 321,6 | 29,5 | 70,5 |
| 2020 | 459,6 | 135,6 | 324,0 | 29,5 | 70,5 |

1970, 1999-cu illərin məlumatları əhalinin siyahıyaalınmaları üzrə, qalan illərin məlumatları isə ilin əvvəlinə göstərilmişdir.

Qeyd: Cədvəl Naxçıvan MR Statistika Komitəsinin materialları əsasında müəllif tərəfindən tərtib edilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi 1924-2020-ci illəri əhatə edən 96 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 5,1 dəfə artaraq 90,0 min nəfərdən 459,6 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisinin sayı daha sürətlə, yəni 12,3 dəfə artaraq 11,0 min nəfərdən 135,6 min nəfərə, kənd əhalisinin sayı isə 4,1 dəfə artaraq 79,0 min nəfərdən 324,0 min nəfərə gəlib çatmışdır.

1897-1924-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayının 87,3 min nəfər və ya 49,2% azalaraq 177,3 min nəfərdən 90,0 min nəfərə düşməsinə və xüsusilə yerli azərbaycanlıların sayca azalmasına 1905-1906-cı və 1915-1918-ci illərdə baş vermiş erməni-müsəlman qırğınları və bu qanlı hadisələr nəticəsində əhalinin kütləvi surətdə başqa yerlərə, xüsusilə İrana və Türkiyəyə köçməsi, dəhşətli aclıq nəticəsində əhalinin böyük tələfata uğraması, Naxçıvan ərazisinin bir hissəsinin Azərbaycan torpaqları hesabına yaradılmış Ermənistan qatılması, Sovet hakimiyyətinin qurulduğu ilk illərdə əhalinin bir qisminin keçmiş SSRİ-nin və Azərbaycan SSR-in iri şəhərlərinə daimi yaşamağa, işləməyə və təhsil almağa köçüb getmələri, habelə əhalinin doğum, ölüm və təbii artım göstəricilərinin nisbətən aşağı düşməsi və digər amillər təsir göstərmişdir.

1924-1926-cı illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 14,9 min nəfər və ya 16,6% artaraq 90 min nəfərdən 104,9 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 3,7 min nəfər və ya 33,6% artaraq 11 min nəfərdən 14,7 min nəfərə, kənd yerlərində isə 11,2 min nəfər və ya 14,2% artaraq 79,0 min nəfərdən 90,2 min nəfərə çatmışdır.

1926-1939-cu illərdə isə Muxtar Respublikada əhalinin sayı 21,8 min nəfər və ya 20,8% artaraq 104,9 min nəfərdən 126,7 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 7,8 min nəfər və

ya 53,1% artaraq 14,7 min nəfərdən 22,5 min nəfərə, kənd yerlərində isə 14,0 min nəfər və ya 15,5% artaraq 90,2 min nəfərdən 104,2 min nəfərə çatmışdır. 1926-1939-cu illərdə muxtar respublikada əhalinin sayının 13 il ərzində 21,8 min nəfər artması isə başqa amillərlə yanaşı, 1929-cu ildə Zaqafqaziyada Mərkəzi Komitənin qərarı ilə 657 kv. km ərazinin – Şərur qəzasının Qurdqulaq, Xaçın, Horadiz; Naxçıvan qəzası Şahbuz nahiyəsinin Oğbin, Ağxaç, Almalı, İtqıran, Sultanbəy kəndlərinin; Ordubad qəzasının – Qorçevan kəndinin, habelə Kilid kəndi torpaqlarının bir hissəsinin; 1930-cu ildə isə Əldərə, Lehvaz, Astazur, Nüvədi və s. yaşayış məntəqələrinin Ermənistanı verilməsi ilə bağlıdır [1, s. 71].

1939-1959-cu illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 14,7 min nəfər və ya 11,6% artaraq 126,7 min nəfərdən 141,4 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 15,8 min nəfər və ya 70,2% artaraq 22,5 min nəfərdən 38,3 min nəfərə qalxmış, kənd yerlərində isə 1,1 min nəfər və ya 1,1% azalaraq 104,2 min nəfərdən 103,1 min nəfərə düşmüşdür. 1939-1959-cu illərdə muxtar respublikada əhalinin sayının nisbətən az, yəni 20 il ərzində cəmi 14,7 min nəfər artmasına səbəb isə bütövlükdə keçmiş SSRİ və Azərbaycan SSR-də olduğu kimi, burada da əsasən 1941-1945-ci illərdəki müharibənin göstərdiyi mənfi nəticələrlə bağlıdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının 1924-2020-ci illəri əhatə edən 96 illik tarixi ərzində əhalinin ən sürətli orta illik artımı keçən əsrin 60-70-ci illərində müşahidə olunmuşdur. Ümumiyyətlə həmin dövr bütövlüklə Azərbaycanda əhalinin demoqrafik inkişaf səviyyəsinin ən yüksək göstəriciyə malik olduğu dövr kimi səciyyələnir. Bu dövrdə daha doğrusu 1959-1970-ci illərdə keçirilən əhalinin siyahıyaalınması dövründə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 43% (müqayisə üçün, Azərbaycan SSR-də 38,4%, keçmiş SSRİ-də isə 15,8%), o cümlədən şəhər yerlərində 29,2% (Azərbaycan SSR-də 45,1%, keçmiş SSRİ-də isə 36%), kənd yerlərində 48,1% (Azərbaycan SSR-də 32,2% artmış, SSRİ-də 2,9% azalmışdır) artmışdır.

1970-1990-cı illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 98,3 min nəfər və ya 48,6% artaraq 202,2 min nəfərdən 300,5 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 39,4 min nəfər və ya 79,6% artaraq 49,5 min nəfərdən 88,9 min nəfərə, kənd yerlərində isə 58,9 min nəfər və ya 38,6% artaraq 152,7 min nəfərdən 211,6 min nəfərə çatmışdır.

1990-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 159,1 min nəfər və ya 52,9% artaraq, 300,5 min nəfərdən 459,6 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 46,7 min nəfər və ya 52,5% artaraq, 88,9 min nəfərdən 135,6 min nəfərə, kənd yerlərində isə 112,4 min nəfər və ya 53,1% artaraq, 211,6 min nəfərdən 324,0 min nəfərə gəlib çatmışdır.

Aparılan təhlillər göstərir ki, XX əsrin axırları və XXI əsrin əvvəllərində muxtar respublikada şəhər əhalisinin sürətli artımı qeyd alınmışdır. Fikrimizcə urbanizasiya prosesləri, muxtar respublikada bəzi rayon mərkəzlərinə şəhər statusunun verilməsi, habelə rayonlarda yeni müəssisələrin yaradılması və iş yerlərinin açılması nəticəsində şəhər əhalisi kənd əhalisinə nisbətən xeyli artmışdır. Belə ki, 1970-1990-cı illərdə şəhər əhalisi 79,6%, kənd əhalisi isə 38,6%, 2010-2020-ci illərdə isə şəhər əhalisi 16,2%, kənd əhalisi isə 13,4% artmışdır.

1924-2016-cı illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin tərkibində şəhər və kənd əhalisinin xüsusi çəkisi dəyişmişdir. Belə ki, əhalinin tərkibində şəhər əhalisinin xüsusi çəkisi 1924-cü ildə 12,2%, 1926-cı ildə 14,0%, 1939-cu ildə 17,8%, 1959-cu ildə 27,1%, 1970-ci ildə 24,5%, 1990-cı ildə 29,6%, 2010-cu ildə 29,0%, 2020-ci ildə isə 29,5%, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi isə 1924-cü ildə 87,8%, 1926-cı ildə 86,0%, 1939-cu ildə 82,2%, 1959-cu ildə 72,9%, 1970-ci ildə 75,5%, 1990-cı ildə 70,4%, 2010-cu ildə 71,0%, 2020-ci ildə isə 70,5% təşkil etmişdir. 2016-2020-ci illərdə isə əhalinin tərkibində şəhər əhalisinin

xüsusi çəkisi 29,5%, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi 70,5% olmaqla bu göstəricilər dəyişməz qalmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və ayrı-ayrı inzibati rayonlarında əhalinin həm demoqrafik göstəriciləri, həm də məşğulluq səviyyəsi onun məskunlaşma vəziyyətindən asılı olaraq fərqlənir. Muxtar respublikada iqtisadiyyatın və sosial sahələrin kompleks şəkildə inkişafı, həmçinin yeni iş yerlərinin yaradılması, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsi, kommunal, xidmət və sosial infrastruktur təminatının həcmiminin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin bərpa edilməsi və yeni istehsal müəssisələrinin yaradılması, torpaqların kənd əhalisinə paylanması və aqrar sektorun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən kompleks tədbirlər burada demoqrafik proseslərin, o cümlədən əhali məskunlaşmasının inkişafı üçün özünəməxsus imkanlar yaratmışdır ki, bunun da nəticəsində muxtar respublikada demoqrafik proseslərin müxtəlif gedişinin bazası olan məskunlaşma prosesində müəyyən irəliləyişlərin olması müşahidə olunur. Belə ki, 1990-cı ildə muxtar respublikada əhalinin tərkibində şəhər əhalisinin xüsusi çəkisi 29,6%, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi isə 70,4% təşkil etmişdirsə, 2020-ci ildə əhalinin tərkibində şəhər əhalisinin sayı 46,7 min nəfər və ya 52,5%, kənd əhalisinin sayı isə 112,4 min nəfər və ya 53,1% artaraq şəhər əhalisinin xüsusi çəkisi 29,5%, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi isə 70,5% olmaqla əhalinin məskunlaşma prosesində tarazlıq qorunub saxlanılmışdır.

2010-2020-ci illəri əhatə edən 10 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayı 57,2 min nəfər və ya 14,2% artaraq 402,4 min nəfərdən 459,6 min nəfərə, o cümlədən şəhər yerlərində 18,9 min nəfər və ya 16,2% artaraq 116,7 min nəfərdən 135,6 min nəfərə, kənd yerlərində isə 38,3 min nəfər və ya 13,4% artaraq 285,7 min nəfərdən 324,0 min nəfərə çatmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı inzibati rayonlar ümumiyyətlə oxşar sosial-iqtisadi prosesləri birgə keçirənlər də onların yerli təbii-iqtisadi imkanları və istehsal vərdişləri əhalinin müxtəlif demoqrafik düşüncəsini formalaşdırmışdır [1, s. 225].

2010-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və ayrı-ayrı inzibati rayonlarında əhalinin sayında baş verən dəyişikliklərə nəzər salsaq görərik ki, bu dəyişikliklər müsbətə doğru meyl etməklə ayrı-ayrılıqda fərqli sürətdə artımla nəticələnmişdir. Belə ki, həmin dövrdə Naxçıvan şəhərində əhalinin sayı 11,2 min nəfər və ya 13,4% artaraq 83,3 min nəfərdən 94,5 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 10,1 min nəfər və ya 13,7% artaraq 73,8 min nəfərdən 83,9 min nəfərə, kənd əhalisi isə 1,1 min nəfər və ya 11,6% artaraq 9,5 min nəfərdən 10,6 min nəfərə çatmışdır. Şərur rayonunda əhalinin sayı 14,2 min nəfər və ya 13,7% artaraq 103,3 min nəfərdən 117,5 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 0,7 min nəfər və ya 10,4% artaraq 6,7 min nəfərdən 7,4 min nəfərə, kənd əhalisi isə 13,5 min nəfər və ya 14,0% artaraq 96,6 min nəfərdən 110,1 min nəfərə çatmışdır. Babək rayonunda əhalinin sayı 12,5 min nəfər və ya 19,6% artaraq 63,7 min nəfərdən 76,2 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 2,5 min nəfər və ya 75,8% artaraq 3,3 min nəfərdən 5,8 min nəfərə, kənd əhalisi isə 10,0 min nəfər və ya 14,2% artaraq 60,4 min nəfərdən 70,4 min nəfərə çatmışdır. Ordubad rayonunda əhalinin sayı 4,7 min nəfər və ya 10,3% artaraq 45,5 min nəfərdən 50,2 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 0,8 min nəfər və ya 7,6% artaraq 10,5 min nəfərdən 11,3 min nəfərə, kənd əhalisi isə 3,9 min nəfər və ya 11,1% artaraq 35,0 min nəfərdən 38,9 min nəfərə çatmışdır. Culfa rayonunda əhalinin sayı 5,4 min nəfər və ya 13,0% artaraq 41,6 min nəfərdən 47,0 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 1,5 min nəfər və ya 12,6% artaraq 11,9 min nəfərdən 13,4 min nəfərə, kənd əhalisi isə 3,9 min nəfər və ya 13,1% artaraq 29,7 min nəfərdən 33,6 min nəfərə çatmışdır. Kəngərli rayonunda əhalinin sayı 4,9 min nəfər və ya 17,6% artaraq 27,9 min

nəfərdən 32,8 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 1,1 min nəfər və ya 21,6% artaraq 5,1 min nəfərdən 6,2 min nəfərə, kənd əhalisi isə 3,8 min nəfər və ya 16,7% artaraq 22,8 min nəfərdən 26,6 min nəfərə çatmışdır. Şahbuz rayonunda əhalinin sayı 2,4 min nəfər və ya 10,5% artaraq 22,9 min nəfərdən 25,3 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 1,6 min nəfər və ya 43,2% artaraq 3,7 min nəfərdən 5,3 min nəfərə, kənd əhalisi isə 0,8 min nəfər və ya 4,2% artaraq 19,2 min nəfərdən 20,0 min nəfərə çatmışdır. Sədərək rayonunda isə əhalinin sayı 1,9 min nəfər və ya 13,4% artaraq 14,2 min nəfərdən 16,1 min nəfərə, o cümlədən şəhər əhalisi 0,6 min nəfər və ya 35,3% artaraq 1,7 min nəfərdən 2,3 min nəfərə, kənd əhalisi isə 1,3 min nəfər və ya 10,4% artaraq 12,5 min nəfərdən 13,8 min nəfərə çatmışdır.

Aparılan araşdırmalardan aydın olur ki, 2010-2020-ci illəri əhatə edən 10 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayında ən yüksək artım Babək (ümumi əhali 19,6%, şəhər əhalisi 75,8%, kənd əhalisi 14,2% artmışdır) və Kəngərli (ümumi əhali 17,6%, şəhər əhalisi 21,6%, kənd əhalisi 16,7% artmışdır) rayonlarında olmuşdur. Araşdırmalar göstərir ki, həmin dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və ayrı-ayrı inzibati rayonlarında əhalinin ümumi sayında ən yüksək artım Babək (19,6%) və Kəngərli (17,6%) rayonlarında, şəhər əhalisinin sayında ən yüksək artım Babək (75,8%), Şahbuz (43,2%), Sədərək (35,3%) və Kəngərli (21,6%) rayonlarında, kənd əhalisinin sayında isə ən yüksək artım Kəngərli (16,7%), Babək (14,2%), Şərur (14,0%) və Culfa (13,1%) rayonlarında baş vermişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin sayında baş verən müsbət dəyişikliklər və meyllər muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafı, əhalinin məşğulluq səviyyəsi və rifah halının yüksəlməsi, əhalinin ölüm səviyyəsinin azalması və digər demoqrafik, sosial-iqtisadi, milli-mədəni amillərlə bağlıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. Əhmədov N.H. Naxçıvan iqtisadiyyatının prioritetləri: iqtisadi artım, dinamik inkişaf. Bakı: Sabah, 2008, 452 s.
2. Muradov Ş.M. İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər. Bakı: Elm, 2004, 660 s.
3. Muradov Ş.M., Nadirov A.A. Naxçıvan statistika güzgüsündə: Tarixi-statistik məcmuə. Bakı: Səda, 1999, 128 s.
4. Naxçıvan Muxtar Respublikası-95. Naxçıvan: Əcəmi: NPB, 2019, 184 s.
5. www.statistika.nmr.az

AMEA Naxçıvan Bölməsi
Email: kazimnagiyev0000@gmail.com

Kazim Nagiyev

TRENDS IN THE NUMBER OF THE URBAN AND RURAL POPULATION IN THE NAKHCHIVAN AUTONOMOUS REPUBLIC

The paper reflects the indicators of change in the Nakhchivan Autonomous Republic population, including the urban and rural population, for the period 1924-2020. The article also analyzes statistical data on the Autonomous Republic population and its individual urban and administrative districts, including the urban and rural population, and notes positive

changes and trends in the population as a result of many socio-economic, national-cultural, and other factors.

Keywords: *demographic development, urban population, rural population, settlement.*

Казим Нагиев

ТЕНДЕНЦИИ ИЗМЕНЕНИЯ ЧИСЛЕННОСТИ ГОРОДСКОГО И СЕЛЬСКОГО НАСЕЛЕНИЯ В НАХЧЫВАНСКОЙ АВТОНОМНОЙ РЕСПУБЛИКЕ

В статье отражены показатели изменения численности населения Нахчыванской Автономной Республики, в том числе городского и сельского населения, за период 1924-2020 гг. В статье также анализируются статистические данные о населении автономной республики и отдельных ее городских и административных округов, включая городское и сельское население, и отмечаются положительные изменения и тенденции в населении в результате действия ряда социально-экономических, национально-культурных и других факторов.

Ключевые слова: *демографическое развитие, городское население, сельское население, жилой.*

(İqtisad elmləri doktoru, professor Nazim Əhmədov tərəfindən təqdim edilmişdir)

Daxilolma tarixi: İlkin variant 04.02.2021

Son variant 05.03.2021